

altenpflege.de Edition

Rövid tankönyvek az ápolóképzéshez - Kiemelt téma: idősgondozás

Theo Ahrens

Betegségtan Szív- és érrendszeri megbetegedések

presented by

YES
ARCH
ITEC
TURE.

Bibliográfiai adatok

Theo Ahrens – Rövid életrajz

Theo Ahrens, 1979-ben, München közelében született, ápolói szakmák tanára és elkötelezett ápoláspedagógus. Miután egy önkéntes szociális évet töltött kórházban, egészségügyi ápolói képzést végzett, és értékes szakmai tapasztalatokat szerzett az intenzív osztályon. Az a vágya hajtotta, hogy továbbadja tudását, ápoláspedagógiát tanult, és 2009-ben tanárként kezdett dolgozni egy müncheni szakiskolában. Theo gyakorlatias és empatikus oktatásáról ismert, amellyel felkészíti a jövőbeli ápolókat a kihívásokkal teli szakmájukra. Magánéletében feleségével és két gyermekével Berlinben él, és önkéntesként elkötelezetten dolgozik az ápolóképzés jobb feltételeiért.

Ez az útmutató a meglévő anyagaiból KI felhasználásával került megfogalmazásra. A fordítás automatikusan történt.

Kiadta: [altenpflege.de](https://www.altenpflege.de)

Ár: ingyenes

Copyright 2024 [altenpflege.de](https://www.altenpflege.de)

Észrevételeket és javaslatokat kérjük az team@altenpflege.de címre.

1/1-2412181526

Tartalomjegyzék

1 Bevezetés	4
1.1 Ennek a rövid tankönyvnek a céljai	4
1.2 A szív- és érrendszeri megbetegedések jelentősége az idősgondozásban	4
1.3 A szív- és érrendszeri betegségek kezelésében betöltött szerepe az ápolóknak	5
2 A szív- és érrendszer anatómiája és élettana	7
2.1 A szív felépítése (szívkamrák, szívbillentyűk, koszorúerek)	7
2.2 A szív funkciója	7
2.3 Vérkeringés	8
2.4 A szív- és érrendszer szabályozása	9
3 Diagnosztika szív- és érrendszeri betegségek esetén	10
3.1 Kórtörténet	10
3.2 Testi vizsgálat	11
3.3 Készülékes diagnosztika	12
3.4 Képi diagnosztikai eljárások	12
3.5 Laborvizsgálatok	13
4 Gyakori szív- és érrendszeri betegségek	15
4.1 Magasvérnyomás (Hipertónia)	15
4.2 Hipotónia (alacsony vérnyomás)	16
4.3 Koronária szívbetegség (KSB)	17
4.4 Szívinfarktus (myokardiális infarktus)	18
4.5 Szívélegtelenység (szívgyengeség)	19
4.6 Szívritmuszavarok	20
4.7 Szívbillentyű-betegségek	21
4.8 Perikarditis (szívburokgyulladás)	22
4.9 Myokarditis (szívizomgyulladás)	23
4.10 Aneurizmák (az ér falának kiboltosulása)	25
4.11 Artériás érelmeszesedés (az artériák elmeszesedése)	25
4.12 Trombózis és embólia (érelzáródások)	26
4.13 Szélütés (Apoplexia)	27
5 Tünetek szív- és érrendszeri betegségeknél	29
5.1 Szívfájdalom	29
5.2 Légzomj (Dyspnoe) szívélegtelenység esetén	30
5.3 Ödéma (folyadékgyülem)	30
5.4 Palpitációk (szívdobbanás, szívdobogás)	31
5.5 Zyanózis (a bőr és nyálkahártyák elkékekülése)	32
5.6 Szédülés és ájulás (eszméletvesztés)	33
5.7 Sápadság és izzadás szívinfarktus esetén	34
6 A szív- és érrendszeri betegségek terápiája	35
6.1 Gyógyszeres terápia	35
6.2 Nem gyógyszeres terápia	35
6.3 Szívkátéterezés és stentimplantáció	36
6.4 Sebészeti beavatkozások	37
6.5 Szívritmus-szabályozó és defibrillátor beültetése	38
6.6 Akut szívinfarktus esetén teendők	39
7 Szív- és érrendszeri betegségek ápolása	40
7.1 Megfigyelés és ellenőrzés a szív- és érrendszeri funkciók	40
7.2 Támogatás a gyógyszerek bevitelénél	41
7.3 Ápolási intézkedések szívélegtelenység esetén	42
7.4 Táplálkozási tanácsadás	42
7.5 Gondozás szívritmuszavarok esetén	43
7.6 Betegek mobilizálása szívinfarktus után	44
7.7 Pszichoszociális gondozás	45
8 Vészhelyzetek szív- és érrendszeri megbetegedéseknél	47
8.1 Akut miokardiális infarktus	47
8.2 Keringésleállás	47
8.3 Szívritmuszavarok	48
8.4 Szélütés	49
8.5 Intézkedések hipertóniás krízis (vérnyomáskrízis) esetén	50
9 A szív- és érrendszeri betegségek megelőzése	51
9.1 Kockázati tényezők	51
9.2 Elsődleges megelőzés	51
9.3 Szekunder prevenció	52
9.4 Trombózis megelőzése	53

1 Bevezetés

1.1 Ennek a rövid tankönyvnek a céljai

Ez a rövid tankönyv alapvető ismereteket közvetít a szív- és érrendszéri betegségekről és azok jelentőségéről az idősgondozásban. Kompakt, gyakorlatorientált tudást nyújt, amely támogatja az ápolókat a mindennapi munkájuk során. Különös figyelmet fordít a tipikus tünetek felismerésére és értékelésére, hogy időben és megfelelően lehessen reagálni.

Ezenkívül a szöveg elősegíti a patofiziológiai alapok megértését a szakmai ellátás javítása érdekében. A könyv különös hangsúlyt fektet a pontos információkra az ilyen betegségekkel élő idősök ápolása és gondozása terén. Segít felismerni a specifikus kihívásokat és helyesen cselekedni.

A megelőző intézkedések, amelyek célja az egészség megőrzése és a lakók életminőségének javítása, szintén fontos szempontot jelentenek. A rövid tankönyv megbízható forrásként szolgál, hogy az idősgondozásban dolgozó, leendő ápolókat átfogóan felkészítse az érintett páciensekkel való munkára. Célja, hogy biztonságos hozzáállást biztosítson ezekhez a bonyolult követelményekhez és fenntarthatóan javítsa az ápolási kompetenciát.

1.2 A szív- és érrendszéri megbetegedések jelentősége az idősgondozásban

A szív- és érrendszéri megbetegedések az időskor leggyakoribb egészségügyi problémái közé tartoznak, és jelentős hatással vannak az érintett emberek mindennapi életére. Az idősgondozásban alapvető fontosságú megérteni e betegségek jelentőségét, hogy megfelelő és holisztikus ellátást tudjunk nyújtani.

Az idősebb emberek gyakran multimorbidok, ami azt jelenti, hogy egyszerre több egészségügyi problémával küzdenek. A szív- és érrendszéri betegségek gyakran súlyosbítják ezt a helyzetet, és jelentősen növelik az ápolási szükségletet. A magas vérnyomás, a szívelégtelenség és a szívritmuszavarok tipikus betegségképek, amelyek nemcsak a fizikai, hanem az érintettek pszichés állapotát is befolyásolják.

Az idősgondozás egyik fő célja a betegek életminőségének fenntartása és javítása. A szív- és érrendszéri betegségek korlátozhatják a mozgásképességet, krónikus fáradtsághoz vezethetnek, és növelhetik a további egészségügyi szövődmények kockázatát. Az ápolóknak ezért korán fel kell ismerniük a tüneteket, és be kell avatkozniuk a következményes károk megelőzése érdekében.

A szív- és érrendszeri megbetegedések és egyéb életkorral összefüggő változások, mint például az izomerő vagy az egyensúlyérzék csökkenése közötti interakció szintén növelheti az elesés kockázatát. Az idősgondozóknak ezért intézkedéseket kell tenniük a lakók biztonságának biztosítása érdekében.

Az egyéni gondozás mellett az egészségfejlesztés is jelentős szerepet játszik. Olyan megelőző intézkedéseket, mint a kiegyensúlyozott táplálkozás, megfelelő fizikai aktivitás és stresszkezelés, aktívan kell támogatni a szív- és érrendszer egészségének előmozdítása érdekében.

Az idősgondozásban a szív- és érrendszeri betegségek átfogó kezelést igényelnek, amely magában foglalja az orvosi, ápolási és szociális aspektusokat. A kihívások sokrétűek, de célzott képzéssel az ápolók hatékonyan hozzájárulhatnak a rájuk bízottak jóllétéhez. Ezért elengedhetetlen a betegségek jelentőségének és hatásainak mély megértése.

1.3 A szív- és érrendszeri betegségek kezelésében betöltött szerepe az ápolóknak

A gondozók központi szerepet játszanak a szív- és érrendszeri betegségek kezelésében idősebb embereknél. Feladataik sokrétűek, és speciális ismereteket, valamint nagy fokú empátiát igényelnek. Az első lépés a releváns tünetek átfogó megfigyelése és felismerése. A gondozóknak képesnek kell lenniük arra, hogy időben azonosítsák az egészségi állapot változásait, mint például a szívritmuszavarok vagy a nehézlégzés, és időben reagáljanak.

A gyógyszeresedés támogatása szintén a gondozás lényeges része. Az idősebb emberek gyakran sokféle gyógyszerre támaszkodnak a szív- és érrendszeri betegségek ellenőrzésére. A gondozók segítenek megelőzni a hibákat, és biztosítják, hogy a gyógyszerek helyesen és rendszeresen legyenek bevéve. Szükség esetén tanácsot adnak a megfelelő adagolásról és az esetleges mellékhatásokról.

A betegek mobilizációja, különösen egy szívinfarktus után, döntő fontosságú a fizikai egészség és életminőség javítása szempontjából. A gondozók az egyéni lehetőségek keretein belül ösztönzik a mozgást, és kísérik a betegeket könnyű gyakorlatok vagy séták során. Ez hozzájárul a szív- és érrendszer erősítéséhez és a szövődmények elkerüléséhez.

Egy másik feladat a táplálkozási tanácsadás. A gondozók támogatják az idősebb embereket abban, hogy szívbarát étrendet válasszanak, amely megelőzheti a magas vérnyomást és az érelmeszesedést. Felvilágosítanak a kiegyensúlyozott étrend fontosságáról, amely elegendő zöldséget, gyümölcsöt és teljes kiőrlésű termékeket tartalmaz, és segítenek csökkenteni a sófogyasztást.

A fizikai szempontok mellett a pszichoszociális gondozás is rendkívül fontos. A szív- és érrendszeri betegségek szorongáshoz és depresszióhoz vezethetnek. A gondozók érzelmi támogatást nyújtanak, elősegítik a félelmek és aggodalmak megvitatását, és bátorítják a szociális tevékenységekben való részvételt.

A folyamatos továbbképzés és a szoros együttműködés az orvosokkal és terapeutákkal biztosítja, hogy a gondozó személyzet mindig naprakész legyen az orvosi fejlesztések és az ápolástudományi ismeretek terén. Ez az interdiszciplináris együttműködés elengedhetetlen az átfogó gondozás és ellátás szempontjából, amely megfelel az idősebb emberek szív- és érrendszeri betegségeivel kapcsolatos igényeinek.

preview

2 A szív- és érrendszer anatómiája és élettana

2.1 A szív felépítése (szívkamrák, szívbillentyűk, koszorúerek)

A szív egy izmos üreges szerv, amely úgy működik, mint egy pumpa. Négy kamrából áll: a jobb pitvarból, a jobb kamrából, a bal pitvarból és a bal kamrából.

A jobb pitvar testből érkező oxigénszegény vért fogad a két nagy vénán, a felső és alsó üres vénán keresztül. Ez a vér ezután a jobb kamrába kerül, amely a tüdőbe pumpálja. Itt dúsul fel a vér oxigénnel, és távozik a felesleges széndioxid.

A tüdőben történő oxigéndúsulás után a vér a bal pitvarba áramlik. Onnan a bal kamrába pumpálódik, amely a szív legerősebb izomkamrája. A bal kamra pumpálja az oxigéndús vért az aortába, majd onnan az egész test keringési rendszerébe.

A szívbillentyűk szabályozzák a vér áramlását a kamrák és a nagy vérerek között. Négy fő billentyű van: a trikuszipidális billentyű a jobb pitvar és a jobb kamra között, a pulmonális billentyű a jobb kamra és a tüdőartéria között, a mitrális billentyű a bal pitvar és a bal kamra között, valamint az aorta billentyű a bal kamra és az aorta között.

A koszorúerek, más néven koronária artériák, magát a szívizomszövetet látják el vérrrel. Az aortából ágaznak le, és koszorúként futnak a szív körül. A koszorúerek zavartalan véráramlása elengedhetetlen ahhoz, hogy a szív hatékonyan működhessen.

Ezeknek a vérereknek a szűkülete vagy elzáródása súlyos szívproblémákhoz vezethet, beleértve az angina pectorist vagy a szívinfarktust. Rendszeres ellenőrzés és egészséges életmód csökkentheti az ilyen betegségek kockázatát.

2.2 A szív funkciója

A szív az emberi test központi szerve, amely folyamatosan pumpálja a vért az egész szervezeten keresztül. Ez a pumpafunkció létfontosságú az élet fenntartásához, és folyamatos ritmusban zajlik, amelyet szívritmusnak nevezünk. A szívritmus két fő fázisból áll: szisztolé és diasztolé.

A szisztolé alatt a szívizom összehúzódik. Ebben a fázisban a kamrák a vért a szívből a nagy erekbe juttatják: a bal kamra vért pumpál az aortába és így a test keringésébe, míg a jobb kamra vért szállít a tüdőartériába és ezzel a tüdőkeringésbe. A szisztolé során a nyomás a kamrákban növekszik, és megnyitja a pulmonális és az aorta billentyűket, hogy biztosítsa a véráramlást.

Diasztolé alatt a szív ellazul. A szívbillentyűk záródnak, hogy megakadályozzák a vér visszaáramlását a kamrákba. Ez az ellazulás lehetővé teszi, hogy a vér a nyomásviszonyoknak megfelelően az pitvarokból a kamrákba áramoljon, amikor a pitvarok összehúzódnak. A diasztolé alatt a szívizomfal kitágul, így a szívüregek megnövekednek.

A vérkeringés két fő részre osztható: a testkeringésre (nagy vérkör) és a tüdőkeringésre (kis vérkör). A testkeringés a bal kamrában kezdődik és a jobb pitvarban ér véget. Ez az egész testet oxigéndús vérrel látja el. A tüdőkeringés ezzel szemben a jobb kamrában kezdődik és a bal pitvarban ér véget. Itt a vér oxigénnel dúsul a tüdőben, és leadja a szén-dioxidot.

A pumpafunkció frekvenciája és hatékonysága a szívfrekvencia és a szívperctérfogat alapján írható le. A szívperctérfogat az a vérmennyiség, amelyet egy perc alatt a szív átpumpál. Ezt a szívfrekvencia szorozva az ütőtérfogattal, az egy szívdobbanásra jutó vérmennyiséggel határozzuk meg. Ezen értékek testre szabása a szervezet igényeihez a szív- és érrendszer szabályozásának része.

2.3 Vérkeringés

A vérkeringés két fő rendszerre oszlik: a testi keringésre (nagy vérkeringés) és a tüdőkeringésre (kis vérkeringés).

Testi keringés (nagy vérkeringés): A nagy vérkeringés a bal kamrában kezdődik, amely az oxigénnel dúsított vért az aortába pumpálja. Az aorta a test legnagyobb artériája, és számos kisebb artériára és arteriolára ágazik, amelyek az összes szövetet és szervet ellátják. A kapillárisokon keresztüli véráramlás során zajlik az oxigén, a tápanyagok és a salakanyagok cseréje a vér és a szövetek között. Az oxigén diffundál a sejtekbe, míg a szén-dioxid a vérkeringésbe kerül. Ezt követően a már oxigénszegény vér venulákon és vénákon keresztül a jobb pitvarba jut, ahonnan a tüdőkeringésbe kerül.

Tüdőkeringés (kis vérkeringés): A kis vérkeringés a jobb kamrában kezdődik, amely az oxigénszegény vért a tüdőbe pumpálja a tüdőartérián keresztül. A tüdőben az artériák egy kapilláris hálózatba futnak az alveolusok körül. Itt történik a gázcsere: a szén-dioxid eltávolításra kerül a vérből, míg az oxigén felvételre kerül. A most már oxigénben gazdag vér a tüdővénákon keresztül visszajut a szív bal pitvarába, ahol az egész keringési folyamat újból kezdődik.

Ez a kettős keringési mechanizmus biztosítja az oxigén folyamatos ellátását és a szén-dioxid hatékony eltávolítását, amelyek szükségesek az anyagcsere és az életfunkciók fenntartásához. Az artériás és vénás kapcsolat kulcsfontosságú a vérnyomás szabályozásához, a folyadék elosztásához és a testhőmérséklet szabályozásához. A keringési rendszerek egyikében bekövetkező zavarok súlyos egészségügyi következményekkel járhatnak, és az idősgondozás során gondos megfigyelést és kezelést igényelnek.

2.4 A szív- és érrendszer szabályozása

A szív- és érrendszer bonyolult mechanizmusok révén szabályozott, hogy a véráramlást a test változó igényeihez igazítsa. Ez a szabályozás elsősorban az autonóm idegrendszeren, specifikus hormonokon és a szív belső tulajdonságain keresztül történik.

A **szimpatikus idegrendszer** az autonóm idegrendszer része, amely fokozza a szívaktivitást. Stresszhelyzetekben, fizikai megerőltetés vagy érzelmi ingerek hatására a szimpatikus idegrendszer aktiválódik. Ez a szívfrekvencia (szívverési ráta) növekedését, a szívizom-összehúzódás erejének (kontraktilitás) fokozódását és a koszorúerek kitágulását okozza, hogy a véráramlást erősítse.

Ezzel ellentétben a **paraszimpatikus idegrendszer** nyugtató hatással van a szív- és érrendszerre. Csökkenti a szívfrekvenciát és a szívizom kontraktilitását. Nyugalmi és pihenési fázisokban a paraszimpatikus idegrendszer dominál, ami az energiafogyasztás csökkenéséhez vezet. Az idegrendszer általi szabályozást **hormonok**, például az adrenalin és noradrenalin egészítik ki, amelyeket a mellékvesevelő szabadít fel. Ezek a hormonok fokozzák a szimpatikus hatást, növelik a szívfrekvenciát és a vérnyomást.

Egy további szabályozási mechanizmus a **Bainbridge-reflex**, amely a szívfrekvenciát a vénás visszaáramláshoz igazítja. Ha nő a vérmennyiség a jobb pitvarban, a Bainbridge-reflex aktiválódik, ami a szívfrekvencia növekedéséhez vezet.

A **Frank-Starling mechanika** leírja a szív képességét, hogy a pumpáló teljesítményét az end-diasztolés térfogathoz igazítsa. A megnövekedett előterhelés több vénás vér által a kamrák erősebb kiterjedéséhez vezet, ami erősebb kontrakciós erővel és így nagyobb szívverési térfogattal jár.

Végül a **vérvnyomás**, mint döntő paraméter, szerepet játszik a szabályozásban. Nagy artériákban található baroreceptorok folyamatosan ellenőrzik a vérnyomást, és idegi jeleken keresztül igazítják a szívfrekvenciát és az érellenállást, hogy stabil nyomásviszonyokat biztosítsanak.

A szív- és érrendszer szabályozása így idegi, hormonális és mechanikus összetevők összehangolt működéseként valósul meg, amelyek állandóan igazítják a szív funkcionalitását és a rendszeres vérnyomást, hogy a szervezetet optimálisan ellássák.

3 Diagnosztika szív- és érrendszeri betegségek esetén

3.1 Kórtörténet

Egy alapos anamnézis elengedhetetlen az időskori szív-érrendszeri betegségek felismeréséhez és megértéséhez. Az első lépés, hogy célzott kérdéseket tegyünk fel a tünetekről. Ide tartozik a mellkasi fájdalom megértése, amely szívproblémákra utalhat. Kérdezze meg, mikor és milyen körülmények között jelentkezik a fájdalom, és van-e olyan kiváltó ok, mint a fizikai megerőltetés vagy stressz.

Vizsgálja meg a fájdalom jellegét. Szúró vagy nyomó fájdalom különböző okokra utalhat. Fontos tudni a fájdalom időtartamát és hogy kisugárzik-e más testrészekre. A vállba, karba vagy állkapocsba sugárzó fájdalom a szívbetegség jele lehet.

Kérdezze meg a légszomj jelentkezését. Fizikai aktivitás közben vagy nyugalomban is jelentkezik? Éjszakai vagy fekvő helyzetben fellépő légszomj szívelégtelenségre utalhat. Értékelje a légszomjat kiváltó terhelés mértékét, hogy megítélhesse a betegség súlyosságát.

További tünet a kimerültség. Tegyen fel kérdéseket arról, hogy a beteg gyakran érzi-e magát fáradtnak, és hogy a mindennapi tevékenységek megterhelőek-e. A fáradtság diszkrét jelzés lehet szívproblémákra.

Figyeljen a szédülés vagy ájulás jelenlétére. Ezek utalhatnak rendszertelen szívverésre vagy vérnyomásproblémákra. Kérdezze meg, hogy milyen gyakran fordulnak elő, és milyen körülmények között.

Az anamnézisnek az ödémákra is ki kell térnie. Duzzadt vállak vagy lábak? Az ödéma, különösen az alsó végtagokon, a szívelégtelenség jele lehet.

A betegek kórtörténetének mély megértése szintén fontos. Vannak családi előzmények? Kérdezze meg a korábbi szív- és érrendszeri betegségekről. Nem szabad figyelmen kívül hagyni a beteg életmódját: a táplálkozásra, mozgásra, dohányzásra és alkoholfogyasztásra vonatkozó kérdések értékes információkat adnak.

Végül fontos, hogy az összegyűjtött információkat rendszeresen dokumentáljuk. Ez segít átfogó képet alkotni a beteg egészségi állapotáról, és lehetővé teszi a célzott további kezelést és ápolást.

7 Ez csak egy előzetes

A teljes könyv elérhető a <https://www.altenpflege.de> oldalon bejelentkezett felhasználók számára. A regisztráció és a használat is ingyenes. Akik nem szeretnének regisztrálni, a 2. oldalon megadott összeget átutalhatják PayPalal a buchhaltung@factsoft.de címre, megadva a könyv címét és az e-mail-címüket. Ekkor e-mailben megkapják a PDF-et.

Az ingyenes hozzáférésen túl a rövid tankönyvekhez, a regisztráció az [altenpflege.de](https://www.altenpflege.de) oldalon lehetőséget nyújt közvetlen pályázásra az állásokra. Továbbá, saját ingyenes álláshirdetés feladására is. Legyetek Ti is az [altenpflege.de](https://www.altenpflege.de) közösség részesei